

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicorum, Et Aliorum
Ecclesiasticorum Speculum**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

De pœnis Simoniacorum. cap.xii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

Posterioris. Hinc D. Iacobus Varinerius Decanus ec-
clesiasticorum, fecutus sententiam Archidiaconi b, di-
cit, quod illi, qui tenentur interesse diuinis officiis, non
satisfaciunt, nisi cum effectu adsint, celebrando, & can-
tando. Atque hoc ipsum sequitur glossa in pragmat. sancte.
Quare si Canonici, qui tenentur interesse diuinis offi-
ciis, non satisfaciunt, nisi cum effectu adsint, celebrando,
vel cantando, euidenter consequi videtur, quod vigore
constitutionis Bonifacii ad restitutionem distributionum
revertitur, qui in diuinis officiis non celebrauerint vel
cantauerint, nisi, vt dictum est, legitime excusati sint.
Iniquum omnibus diligenter discussis, & considera-
tione videtur, quam sit periculosum, hanc supradic-
tam nostram sententiam, tanquam improbabilem, vel
inuisibilem reijcere (sicut quidam fortasse facere po-
tuerunt) cum tot doctorum virorum testimoniis videatur
comprobari: Et omnium consensu tutissimum sit, in iis
quae ad honores, & animam pertinent, sequi sententiam,
vnde tam partem, quae salutem animae promouet, atque
honestat ecclesiae, cultumque diuinum auget, & amplificat.

De panis Simoniacorum. CAP. XII.

Arcendum, & profligandum pestiferum il-
lud & execrandum Simoniae crimen ab ecclesia
Dei, mirum in modum illam labefactans, di-
uinitate & graues à summis Pontificibus, & oecumenicis
conciliis decretæ, & constitutæ sunt pœnæ. Si quis igi-
tur ordine suscipiendo Simoniam commiserit, ipso
iure ab illius executione suspensus est, & excommuni-
catus. Deinde qualitercumque de hoc crimine consti-
tuerit, siue per modum accusationis, siue inquisitionis,
siue denuntiationis, est deponendus.
Simoniacus autem in dignitate, vel beneficio conui-
ctus per accusationem, deponitur, & infamia notatur:
per inquisitionem, vel denuntiationem, amouetur; &
denuntiatione, seu administratione officij beneficio
simoniaci annexi, ipso iure quoque suspensus est.
Denique beneficium quod accepit, resignare, & tem-
perate restituere debet. Tamen ille, qui per Simoniam

a not. 119.
b in ca. fin. de
sent. exco. in 6.
c t. quom. di-
uin. offic. sit ce-
lebr. ad verb.
clausa.
d ca. accusati.
ca. quotiens. de
Simon. c. repe-
riunt. c. si quis
Episcopus. c. or-
dinationes. cap.
quibusdam. 1.
q. 1.
e c. super his. c.
inquisitionis. et
ibi gloss. et DD.
de accusati. c.
Goffred. et Ho-
stien. in sum. de
Simon.
f. c. per inquisi-
tione. de declo.
c. inquisitione
de accusa. c. sa-
ne. 15. q. 3. c. er-
ga Simoniacos.
1. q. 1.
g. c. dudum 2.
et ibi gloss. et DD.
de declo. gl. in d.
c. reperuntur.
1. q. 1. Goffred.
et Host. in sum.
tit. de Simon.
Syluest. in sum.
de Simon. §. 19.
h. c. de hoc. et c.
audiuimus. et
utrobique gloss.
et DD. de Simon.
Do. Soto de inst.
et iur. lib. 9.
quest. 61. Goff.
et Hostien. in
sum. t. 1. de si-
mon.

Lij resigna-

a gl. not. in ca. super hoc. ad verb. pecunia. de renuntiat. & in cap. con- iuuus, ad verb. audiat. de transact. & in i. cum super. de cōcessio. p. a. Innoc. in c. cum vniuersorū. de ver. permut. b cap. vi. & ibi dem gl. de adulter. c text. expres. in ca. quia fra- tra. de usur. & cap. an sis. & cap. consti- tuis. i. de ap- pellatio. d Dom. consl. i. j. Staph. in tract. de liter. gra. tit. de var. mod. vacat. e c. sedes. et ibi gl. & DD. de rescript. l. in fund. ff. de ver. vendic. f c. vifama. et ibi gl. et DD. de sentent. ex- com. l. iia vul- neratus. ff. ad leg. Aquil. g ca. i. & ibi gl. de testib. in 6. c. quicum- que. r. q. i. cap. vlt. i. q. 7. Fel. & alij in cap. infinnatum. de Simon.

resignauit, quia deliquit, nō potest illud beneficium resignatum, & collatum repetere; nec ille, qui Simoniacē adeptus est, retinere^a; quia paria delicta mutua compensatione tolluntur^b, & frustra canonis, seu legis auxilium inuocaret, qui tam enormiter in illa commisit^c. Quinimō potest eam resignationem Superiorem mittere simpliciter, & tertio beneficium illud collatum. Alioquin Simoniacō faueretur, si beneficium, quod Simoniacē resignauit, repetere liceret; quod nequaquam est faciendum; imō ad extirpandum, & profligandum tam abominandum, & pestiferum ab ecclesia maius eorū malitiis est obuiandum, & condigne sumptu di; quia fraus, & dolus eis patrocinari non debet Publicæ enim vtilitatis interest, ne crimina sua impunita; & per impunitatis audaciam frangantur, quam erant, nequiores^f. Quod autem beneficium Simoniacē resignatum, tertio alicui à Superiore collatum possit, ex eo satis liquet, quod cum istud Simoniacem æquiparetur crimini læsæ maiestatis, & beneficii signans ipso iure priuatus beneficio suo ceteris^g, & insigni sua constitutione declarauit Paulus V. Papa II. his verbis^h.

Cū detestabile scelus Simoniacæ prauitatis inuiciorum, quàm sacrorum canonum auctoritas inueniat, atque damnet; nos cōsiderantes, quod plerumque earum grauitas, quàm Dei timor arcere solent, in peccandi, ac summis desideriis affectantes, vitium pestiferum vitium non ex usu solum, sed ex consuetudine hominum, saltē propter poenarum inexorabilem penitus euellatur, prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum vestigiis inherentes, ac etiam singulas excommunicationis, suspensionis, interdicti, & interdicti sententias, censuras & poenas aduersus Romanis Pontificibus prædictis, & pro talibus sententis contra Simoniacos quomodolibet latis, & qui cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, vel præeminentiae fuerint: etiam si cardinales, patriarchali, episcopali, regali, reginali, vel alia ecclesiastica, seu mundana dignitatibus præditi

h extrauag. cum detestabile. tit. de Simon.

Quorum quemlibet tam manifestum, quàm occultum, rasi ipso facto eos incurere volumus, confirmantes, à innovantes apostolica auctoritate, declaramus: quod omnes illi, qui Simoniacè ordinati fuerint, à suorum interordinum executione suspensi. Per electiones verò, postulationes, confirmationes, prouisiones, seu quafcunq; alias dispositiones, quas Simoniacæ contigerit laberi, & quæ viribus omninò careant, in ecclesiis, monasteriis, dignitatibus, personatibus, officiis ecclesiasticis, & quibusuis beneficiis, aut aliquo eorum cuiquam us nullatenus acquiratur, nec inde faciat aliquis fructus suos, sed ad illorum omnium, quæ percepit remunerationem sub animæ suæ periculo sit alstrictus. Statantes præterea, quod vniuersi, & singuli etiam prædictis dignitatibus præditi, qui quomodolibet dando, recipiendo Simoniam commiserint, aut quod illa præditi mediatores extiterint, seu procurauerint, sententia excommunicationis incurrant: à qua nisi à Romano Pontifice pro tempore existente non possint absolui, præterquàm in mortis articulo constituti. Et vt huiusmodi labis contagio frequentius comprimatur, omnibus & singulis ecclesiasticis, secularibusque personis cuiuscunq; dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, in virtute sanctæ obedientiæ districte inungimus, vt eos omnes, quos Simoniam huiusmodi commisisse, vel procurasse, aut in ea mediatores esse scierint, Pontifici prædicto, vel cui idem Pontifex duxerit committendum, per se, vel alios reuelare quocunq; non omittant. Pro reuelatione huiusmodi, etiam si complices fuerint, non solum veniam à nobis, sed etiam gratiam consecuturi, si eorum iudicio participauerint criminis valeant coerceri. Quod si non fecerint, absolui non valeant, donec prædicta reuelent, & complices huiusmodi detecti arctius punientur. Nulli ergo, &c.

Præterea Pius V. Papa cum primum atque pontificatus officium suscepisset, statim omnem curam, & cogitationem suam defigens, vt Simoniacæ prauitatis labes prius aboleretur, constitutiones antecessorū suorum contra Simoniacos editas, & præsertim prædictam

*Pœna simoniae
est excommunicatio.
Prouisorū si-
moniacæ pœna.*

Pœna committentium Simoniam, dādo, recipiēdo, vel concipiēdo, aut procurando.

*Pij V. Pape
contra Simoniam
eos constitutio
edita an. Dni.
1566. pontifi-
catus sui anno
primo.*

Pauli 2. inuiolabiliter obseruari mandauit, & ob-
sequentes tam in sacrorum ordinum receptione, quam
beneficiorum asscutione, statutis etiam interuen-
ientis sua auctoritate affici voluit. Quicumque igitur
testabile vitium Simoniacae prauitatis commul-
tatus fuerit in consequendis ordinibus, eo ipso
illorum executione per decennium sine spe dispensa-
tionis suspensus, & per annum carceribus manentis.
Qui dignitates ecclesiasticas Simoniacae acceperit,
illis sit ipso iure priuatus, & ad fructuum omnium que
perceperit, restitutionem teneatur, & perpetuo in-
utilis ad ea, & quaecumque alia beneficia ecclesiastica
obtinenda. Si quis autem tale crimen pluries com-
mississe conuictus fuerit, praeter supra dictas poenae
corporaliter puniatur, & ab ordinibus ecclesiasticis
gradatus, a fidelium consortio eiciatur. Qui ordines,
& beneficia Simoniacae contulerint, poenae
statutis puniantur, cuiuscumque gradus, conditionis
& dignitatis, etiamsi Episcopi, Archiepiscopi, &
maiores fuerint. Caucant praeterea quicumque, sine
sacramentorum exhibitione, Simoniacum aliquem
alioquin grauissimè puniatur per locorum Ordines,
qui huiusmodi criminis reos cum maxima sollicitudine
coercere procurent iuxta concilij Tridentini sententiam.
Et ut istius criminis notitia facilius habeatur, iussit
idem Pius V. ut in illo non solum per accusationem
& inquisitionem, sed etiam ad simplicem, & sine
denuntiationem procedatur per quoscumque iudices
aliàs tamen de iure competentes, tam ratione loci
quam personarum; ita quod inter eos locus denun-
tiationi. Quodsi aliqui ex calumnia aliquos denuntia-
uerint, eos ad poenam talionis compellantur, & mandauit.
Pij V. decreto applicabuntur pro duabus partibus
piis arbitrio Ordinariorum, pro tertia accusatorum
delinquentes detulerit. Et in virtute sanctae obedi-
entiae mandat Principibus Christianis & terrarum do-
minis, ut praemissa omnia in suis dominis ac
exactissimè seruari faciant, vberimà ab ipso Deo
sedem tam boni operis recepturi.

Quare cum Simoniaci veluti primi, & præcipui hæretici ab omnibus fidelibus sint respuendi, & etiam ab ceteris potestatibus opprimendi, propterea quod omnia crimina ad Simoniacæ hæresis comparationem, quasi pro nihilo reputentur^a; cumque eorum beneficia ipso iure vacent, & possint impetrari, etiam absque alia declaratione, quæ, si opus sit, poterit fieri post impetrationem^b, omnes, quibus ad ecclesiæ reformationem, & ad illa piæ, & laudabiliter inter ecclesiasticos videtur esse animus, illorum beneficia statim impetrare, dummodo sciant, & confidant, se Simoniam admodum sufficienter, & legitime probaturos^c. Si qui vero de Simonia se commissa, in animo tacite dolent, & animæ suæ salutem bene consultum, & prouidendum cupiant, beneficiumque acceptum relinquere non, necesse est, illud à Papa de nouo impetrent; narrando eidem suam Simoniam, supplicando, quatenus illi concedatur rescriptum perinde valere, si Simoniaca penitus ab illo fuerit impetrata: Si verò collatio beneficii ab alio fuerit facta, quam à Papa, impetranda est penitus ab hoc prouisio^d.

Porro pecunia, quæ Simoniace accepta est, quia sine graui salutis suæ periculo accipiens retinere non potest, debet illam restituere ecclesiæ, in cuius contumeliam, vel iniuriam data fuit, non autem illi, qui deest^e, nisi forte pauper esset, & non haberet unde viuere, monasteriumque ingredi vellet^f. Si autem habet unde viuatur, & ecclesiæ collegium seu Capitulum data pecunia acceperit, tunc omnes accipientes, & adiacentes debent de ecclesiâ eijci, & pecunia ecclesiæ illi applicari; ne ex eodem facto pœnam, & præmissum consequantur^g. Aut si non eijciantur, pecunia illa pauperibus est eroganda^h. Si verò solus Prælati, vel alius aliquis particularis de ecclesiâ deliquerit, tunc iste solus punietur, & pecunia applicetur ecclesiæ, in cuius ignominiam data fuit, vt dictum est: Is verò, qui beneficii Simoniacæ acquisitionem suscepit, etiamsi ecclesiæ seruerit, quia irregularitatem sur, & latro ingressus est in ecclesiam, & non per ostium, ad omnium eorundem quos recepit,

Ll iiii & qui

a c. fin. r. q. 7.

b arg. ca. cum secundum leges de heret. in 6.

Rebus. in prax. b. in f. tit. de Simon. in v. sig.

c Rebus. in prax. benefic. d. loco.

d Rebus. in praxi benefic. tit. quot. mod. benefic. acquir. par. 1.

e de rescripto etiam et perinde valere. par. 2.

f c. de hoc. ex ibi glos. et Panor. c. consule.

re. c. c. audiuimus de Simon. authen. de sanctiss. Episc.

g arg. c. veniens. et ibi glos. Panor. in d. ca. de hoc. Goffred. et Host. in sum. de Simon. Innoc. in d. c. de hoc.

h arg. c. veniens. et ibi glos. Panor. in d. ca. de hoc. Goffred. et Host. in sum. de Simon. Innoc. in d. c. de hoc.

i sine hereditario. ff. de negot. gest. glo. in d. c. de hoc. ad verb. restituat.

g ibi. Panor. h arg. ca. cum tu, de vsur. Hostien. et Panor. in d. cap. de hoc. Syluest. in sum. de Simon. §. 20. vers. 2.

h arg. ca. cum tu, de vsur. Hostien. et Panor. in d. cap. de hoc. Syluest. in sum. de Simon. §. 20. vers. 2.

Hostien. et Panor. in d. cap. de hoc. Syluest. in sum. de Simon. §. 20. vers. 2.

Hostien. et Panor. in d. cap. de hoc. Syluest. in sum. de Simon. §. 20. vers. 2.

Hostien. et Panor. in d. cap. de hoc. Syluest. in sum. de Simon. §. 20. vers. 2.

a pulch. Goffr. & qui recipi potuerunt, restitutionem obligant.
 in sum. de Sim. Nam cum vinculo excommunicationis per Simoniam
 Io. Naucler in innotatus sit, & beneficio ipso de iure priuatus, pro
 tract. de Simo. Aus licite sibi nullo modo retinere potest. Alioquin
 et ibid. Rebuff. ex delicto, & crimine suo commodum reportat,
 in addition. ad quod esset prorsus absurdum, & iniquum; cum
 eundem et in prax. benef. tit. tuius debeant in eius pœnam retorqueti. Nam
 de Simo. in ve- communicatio secum trahat executionem, vt Innocen-
 fig. Syneft. in tius I II. Papa rescripsit, illi prouentus ecclesiasticos
 Summ. de re- rito subtrahuntur, cui ecclesiæ communitio debeat
 tit. 3. §. 9. Atque isti fructus, & prouentus in utilitatem ecclesiæ
 b vt pat. per cui per huiusmodi Simoniam iniuria, & communi-
 sup. alleg. facta est, conuerti debent: non autem illius, qui
 c c. pastoralis. in fi. et ibi gl. gnauit, idque ob causas, & rationes supradictas
 et Imo. et Host. sua malitia commodum reportet. Si verò in huius-
 et alij de appell. a postulat. et Simoniacè adepto resedit, & chori accepit diuina
 ibi gl. Host. et officia, diuina officia frequentando, & peragendo
 Panor. de cler. restitueretentur Canonice istius ecclesiæ, vt
 excom. vt Ho- nisi aliter ordinatum esset ex statuto, vel consuetu-
 stien. in sum. d. tit. et de sent. d. Capituli, & nisi Simoniacè commissæ mediator
 excom. sententia, vel diuina officia isti non per se, sed per
 d ca. intellexi- vicarios, seu vicarios facerent. Nam tunc illa
 mus. et ibi gl. siã utilitatem, vel pauperum elemosynam com-
 et DD. de iudic. c. c. et si, de do- tendæ essent, vt supra dictum est, de pecunia Simo-
 natio. inter vir. niacè acceptæ restitutione faciendâ, Et tantum
 et vxor. l. cui- est, vt, cum per excommunicationem suam excom-
 dicit. ff. de ex- muniatus fuerit, aliquid ecclesiæ nomine possideret
 cept. rei iudic. l. sit, vt etiam vel ob hoc solum, quod se in tali
 sine ff. de nego. officio diuinis peragendis ingesserit, beneficio
 gest. Goffr. et spoliandus, & deponendus sit. Postrema & ma-
 Host. in sum. tit. de cler. exco. terribilis pœna contra Simoniacos à Deo per
 c. c. pasto. alis. trum decreta, & pronuntiata, est æterna perditio
 in fi. de appell. damnatio in stagno ardentis igne & sulphure, per
 et ibi gl. Host. fletus & stridor dentium.
 sing. et Host. m.
 et arg. c. penult.
 et cler. non resid. Immo. in c. sicut. de colab. cler. alleg. d. c. pastoralis. et gl. non resid.
 et quia clerici. ad verb. spoliando. de iur. patron. et in c. ad aurei. et in c. in qua
 ad verb. prorsus amittant. de pœnis. F. l. in cap. de hoc. de Simon.
 et x. unico. et ibi gloss. de cler. non resid. in 6. h. cap. 2. d. Simon. in extrinsec.
 i. Concl. Trid. sess. 24. de refor. ca. 12. k. c. cler. c. latores et fraternitates. et ibi gl.
 Host. in sum. de cler. exco. et gl. in pragm. sanctio. et de tenet capit. et sp. miss. et de
 act. 8. cap. c. reperitur. i. q. 1. m. Io. in Apoc. cap. 2. et dicitur. cap. 2.